
Jambudvipe Navavarshavarnanam in Brahmandapurana

బ్రహ్మణ్డమహాపురాణాన్తర్గతే జమ్బూద్వీపే నవవర్షవర్ణనమ్

Document Information

Text title : Jambudvipe Navavarsha Varnanam from Brahmanda Mahapurana

File name : jambUdvIpenavavarShavarNanam.itx

Category : misc

Location : doc_z_misc_general

Transliterated by : Ruma Dewan

Proofread by : Ruma Dewan

Description/comments : Brahmanda Mahapurana vAyuproktaM pUrvabhAgaH . anuShangapAdaH 2.
adhyAyaH 15

Latest update : November 12, 2023

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

November 15, 2023

sanskritdocuments.org

బ్రహ్మాండమహాపురాణాంతర్గతే జమ్బూద్వీపే నవవర్షవర్ణనమ్

సూత ఉవాచ -

ఏవం ప్రజాసన్నివేశం శ్రుత్వా వై శాంశపాయనిః ।

పప్రచ్ఛ నియతం సూతం పృథివ్యదధివిస్తరమ్ ॥ ౧॥

కతి ద్వీపా సముద్రా వా పర్వతా వా కతి స్మృతాః ।

కీయన్తి చైవ వర్షాణి తేషు నద్యశ్చ కాః స్మృతాః ॥ ౨॥

మహాభూతప్రమాణం చ లోకాలోకం తథైవ చ ।

పర్యాయం పరిమాణం చ గతిం చన్న్యార్కయోస్తథా ।

ఏతత్ప్రబ్రూహి నః సర్వం విస్తరేణ యథార్థతః ॥ ౩॥

హస్త వోఽహం ప్రవక్ష్యామి పృథివ్యాయామవిస్తరమ్ ॥ ౪॥

సంఖ్యం చైవ సముద్రాణాం ద్వీపానాం చైవ విస్తరమ్ ।

ద్వీపభేదసహస్రాణి సప్తస్వస్తర్గతాని చ ॥ ౫॥

న శక్యన్తే క్రమేణోహ వక్తుం యైః సతతం జగత్ ।

సప్త ద్వీపాన్పువక్ష్యామి చన్న్యాదిత్యగ్రహైః సహ ॥ ౬॥

తేషాం మనుష్యాస్తర్కేణ ప్రమాణాని ప్రచక్షతే ।

అచిన్త్యాః ఖలు యే భావా న తాన్స్తర్కేణ సాధయేత్ ॥ ౭॥

ప్రకృతిభ్యః పరం యచ్ఛ తదచిన్త్యం ప్రచక్షతే ।

నవవర్షం ప్రవక్ష్యామి జమ్బూద్వీపం యథాతథమ్ ॥ ౮॥

విస్తరాన్మణ్డలాఞ్చైవ యోజనైస్తన్నిబోధత ।

శతమేకం సహస్రాణాం యోజనాగ్రాత్సమస్తతః ॥ ౯॥

నానాజనపదాకీర్ణః పురైశ్చ వివిధైశ్శుభైః ।

సిద్ధచారణసంక్రీణః పర్వతైరుపశోభితః ॥ ౧౦॥

సర్వధాతునిబద్ధైశ్చ శిలాజాలసముద్భవైః ।

పర్వతప్రభవాభిశ్చ నదీభిః సర్వతస్తతః ॥ ౧౧॥

జమ్బూద్వీపః పృథుః శ్రీమాన్ సర్వతః పృథుమణ్డలః ।
నవభిశ్చాంచవృతః సర్వో భువనైర్భూతభావనైః ॥ ౧౨॥

లవణేన సముద్రేణ సర్వతః పరివారితః ।
జమ్బూద్వీపస్య విస్తారాత్ సమేన తు సమన్తతః ॥ ౧౩॥

ప్రాగాయతాః సుపర్వాణః షడిమే వర్షపర్వతాః ।
అవగాఢా హ్యుభయతః సముద్రౌ పూర్వపశ్చిమౌ ॥ ౧౪॥

హిమస్రాయశ్చ హిమవాన్ హేమకూటశ్చ హేమవాన్ ।
సర్వర్షుషు సుఖశ్చాపి నిషధః పర్వతో మహాన్ ॥ ౧౫॥

చతుర్వర్ణశ్చ సౌవర్ణో మేరుశ్చారుతమః స్మృతః ।
ద్వాత్రింశచ్చ సహస్రాణి విస్తీర్ణం స చ మూర్ధని ॥ ౧౬॥

వృత్తాకృతిప్రమాణశ్చ చతురస్రః సముచ్చితః ।
నానావర్ణాస్తు పార్శ్వేషు ప్రజాపతిగుణాన్వితః ॥ ౧౭॥

నాభిబన్ధనసమ్భూతో బ్రహ్మణోఽవ్యక్తజన్మనః ।
పూర్వతః శ్వేతవర్ణశ్చ బ్రాహ్మణస్తస్య తేన తత్ ॥ ౧౮॥

పార్శ్వముత్తరతస్త్వస్య రక్తవర్ణః స్వభావతః ।
తేనస్య క్షత్రభావస్తు మేరోర్నారకారణాత్ ॥ ౧౯॥

పీతశ్చ దక్షిణేనాసౌ తేన వైశ్యత్వమిష్యతే ।
భృంజపత్రనిభశ్చాపి పశ్చిమేన సమాచితః ॥ ౨౦॥

తేనాస్య శూద్రభావః స్యాదితి వర్ణాః ప్రకీర్తితాః ।
వృత్తః స్వభావతః ప్రోక్తో వర్ణతః పరిమాణతః ॥ ౨౧॥

నీలశ్చ వైదూర్యమయః శ్వేతః శుక్లో హిరణ్మయః ।
మయూరబర్హవర్ణస్తు శాతకౌమభశ్చ శృంజవాన్ ॥ ౨౨॥

ఏతే పర్వతరాజానః సిద్ధచారణనేవితాః ।
తేషామన్తరవిష్కమోభి నవసాహస్ర ఉచ్యతే ॥ ౨౩॥

మధ్యే త్వీలావృతం నామ మహామేరోః సమన్తమః ।
నవైవం తు సహస్రాణి విస్తీర్ణం సర్వతస్తు తత్ ॥ ౨౪॥

మధ్యే తస్య మహామేరుర్విధూమ ఇవ పావకః ।

వేద్యర్థం దక్షిణం మేరోరుత్తరార్థం తథోత్తరమ్ || ౨౫||

వర్షాణి యాని షట్ వైవ తేషాం యే వర్షపర్వతాః |

ద్వే ద్వే సహస్రే విస్తీర్ణా యోజనానాం సముచ్ఛ్రియాత్ || ౨౬||

జమ్బూద్వీపస్య విస్తారాత్తేషామాయామ ఉచ్యతే |

యోజనానాం సహస్రాణి శతం ద్వావాయతో గిరీ || ౨౭||

నీలశ్చ నిషధశ్చైవ తాభ్యాం హీనాస్తు యే పరే |

శ్వేతశ్చ హేమకూటశ్చ హిమవాఙ్ఘ్రిజ్ఞవాంస్తథా || ౨౮||

నవతీ ద్వే అశీతీ ద్వే సహస్రాణ్యాయతాస్తు త్తైః |

తేషాం మధ్యే జనపదాస్తాని వర్షాణి సప్త వై || ౨౯||

ప్రపాతవిషమైస్తైస్తు పర్వతైరావృతాని తు |

సస్తతాని నదీభేదైరగమ్యాని పరస్పరమ్ || ౩౦||

వసన్తి తేషు సత్త్వాని నానాజాతీని సర్వశః |

ఇదం హైమవతం వర్షం భారతం నామ విశ్రుతమ్ || ౩౧||

హేమకూటం పరం హ్యస్మాన్నామ్నా కిమ్పురుషం స్మృతమ్ |

నైషధం హేమకూటాత్తు హరివర్షం తదుచ్యతే || ౩౨||

హరివర్షాత్పరం చాపి మేరోశ్చ తదిలావృతమ్ |

ఇలావృతాత్పరం నీలం రమ్యకం నామ విశ్రుతమ్ || ౩౩||

రమ్యకాత్పరతః శ్వేతం విశ్రుతం తద్ధిరణ్మయమ్ |

హిరణ్మయాత్పరం వైవ శ్శృంగవత్తః కురు స్మృతమ్ || ౩౪||

ధనుఃసంస్థే తు విజ్ఞేయే ద్వే వర్షే దక్షిణోత్తరే |

ద్వీర్షాణి తత్ర చత్వారి మధ్యమం తదిలావృతమ్ || ౩౫||

అర్వాక్ చ నిషధస్యాథ వేద్యర్థం దక్షిణం స్మృతమ్ |

పరం నీలవతో యచ్ఛ వేద్యర్థం తు తదుత్తరమ్ || ౩౬||

వేద్యర్థే దక్షిణే త్రిణి త్రిణి వర్షాణి చోత్తరే |

తయోర్మధ్యే తు విజ్ఞేయో మేరుర్మధ్య ఇలావృతమ్ || ౩౭||

దక్షిణేన తు నీలస్య నిషధస్కోత్తరేణ తు |

ఉదగాయతో మహాశైలో మాల్యవాన్నామ నామతః || ౩౮||

యోజనానాం సహస్రం తు ఆనీల నిషధాయతః ।
 ఆయామతశ్చతుస్త్రింశత్సహస్రాణి ప్రకీర్తితః ॥ ౩౯॥
 తస్య ప్రతీచ్యాం విజ్ఞేయః పర్వతో గన్ధమాదనః ।
 ఆయామతోఽథ విస్తారాన్మాత్యవా నితి విశ్రుతః ॥ ౪౦॥
 పరిమణ్డలయోర్మేరుర్మధ్యే కనకపర్వతః ।
 చతుర్వణః స సౌవర్ణః చతురస్రః సముచ్ఛితః ॥ ౪౧॥
 సుమేరుః శుశుభే శుభ్రో రాజవత్సమధిష్ఠితః ।
 తరుణాదిత్యవర్ణాభో విధూమ ఇవ పావకః ॥ ౪౨॥
 యోజనానాం సహస్రాణి చతురశీతిరుచ్ఛితః ।
 ప్రవిష్టః షోడశాధస్తాద్విస్తృతః షోడశైవ తు ॥ ౪౩॥
 శరావసంస్థితత్వాత్తు ద్వాత్రింశన్మూర్ధ్నివిస్తృతః ।
 విస్తారాత్త్రిగుణస్తస్య పరిణాహః సమన్తతః ॥ ౪౪॥
 మణ్డలేన ప్రమాణేన త్ర్యసై మానం తదిష్యతే ।
 చత్వారింశత్సహస్రాణి యోజనానాం సమన్తతః ॥ ౪౫॥
 అష్టాభిరధికాని స్వస్త్రిసై మానం ప్రకీర్తితమ్ ।
 చతురస్రేణ మానేన పరిణాహః సమన్తతః ॥ ౪౬॥
 చతుఃషష్ఠిసహస్రాణి యోజనానాం విధీయతే ।
 స పర్వతో మహాదివ్యో దివ్యోషధిసమన్వితః ॥ ౪౭॥
 భువనైరావృతః సర్వో జాతరూపమయైః శుభ్రైః ।
 తత్ర దేవగణాః సర్వే గన్ధర్వోరగరాక్షసాః ॥ ౪౮॥
 శైలరాజే ప్రదృశ్యన్తే శుభాశ్చాప్సరసాం గణాః ।
 స తు మేరుః పరివృతో భువనైర్భూతభావనైః ॥ ౪౯॥
 చత్వారో యస్య దేశా వై చతుఃపార్శ్వేష్యధిష్ఠితాః ।
 భద్రాశ్వా భరతాశ్చైవ కేతుమాలాశ్చ పశ్చిమాః ॥ ౫౦॥
 ఉత్తరాః కురవశ్చైవ కృతపుణ్యప్రతిశ్రయాః ।
 గన్ధమాదనపార్శ్వే తు పరైషాఽపరగణ్ణికా ॥ ౫౧॥
 సర్వర్తురమణీయా చ నిత్యం ప్రముదితా శివా ।
 ద్వాత్రింశత్తు సహస్రాణి యోజనైః పూర్వపశ్చిమాత్ ॥ ౫౨॥

ఆయామతశ్చతుస్త్రిశతస్సహస్రాణి ప్రమాణతః ।
 తత్ర తే శుభకర్మాణః కేతుమాలాః ప్రతిష్ఠితాః ॥ ౫౩॥
 తత్ర కాలా నరాః సర్వే మహాసత్త్వా మహాబలాః ।
 స్త్రియశ్చోత్పలపత్రాభాః సర్వాస్త్రాః ప్రియదర్శనాః ॥ ౫౪॥
 తత్ర దివ్యో మహావృక్షః పనసః షడ్రసాశ్రయః ।
 ఈశ్వరో బ్రహ్మణః పుత్రః కామచారీ మనోజవః ॥ ౫౫॥
 తస్య పీత్వా ఫలరసం జీవన్తి చ సమాయుతమ్ ।
 పార్శ్వే మాల్యవతశ్చాపి పూర్వేఽపూర్వా తు గణ్డికా ॥ ౫౬॥
 ఆయామాదథ విస్తారాద్యుత్తైషాపరగణ్డికా ।
 భద్రాశ్వాస్త్రత్ర విజ్ఞేయా నిత్యం ముదితమానసాః ॥ ౫౭॥
 భద్ర శాలవనం చాత్ర కాలామ్రస్తు మహాద్రుమః ।
 తత్ర తే పురుషాః శ్వేతా మహోత్సాహా బలాన్వితాః ॥ ౫౮॥
 స్త్రియః కుముదవర్ణాభాః సున్దర్యః ప్రియదర్శనాః ।
 చన్ద్ర ప్రభాశ్చన్ద్ర వర్ణాః పూర్ణచన్ద్ర నిభాననాః ॥ ౫౯॥
 చన్ద్రశీతలగాత్మస్త్రాః స్త్రియ ఉత్పలగన్ధికాః ।
 దశవర్షసహస్రాణి తేషామాయురనామయమ్ ॥ ౬౦॥
 కాలామ్రస్య రసం పీత్వా సర్వే చ స్థిరయౌవనాః ।
 దక్షిణేన తు శ్వేతస్య నీలస్యైవోత్తరేణ చ ॥ ౬౧॥
 వర్షం రమణకం నామ జాయన్తే తత్ర మానవాః ।
 రతిప్రధానా విమలా జరాదౌర్గన్ధస్యవర్జితాః ॥ ౬౨॥
 శుక్లాఽభిజనసమ్పన్నాః సర్వే చ ప్రియదర్శనాః ।
 తత్రాపి సుమహాన్స్వప్నో న్యగ్రోథో రోహితో మహాన్ ॥ ౬౩॥
 తస్యాపి తే ఫలరసం పిబన్తో వర్తయన్తి వై ।
 దశవర్షసహస్రాణి శతాని దశ పంచ చ ॥ ౬౪॥
 జీవన్తి తే మహాభాగాః సదాత్మస్థా నరోత్తమాః ।
 దక్షిణే వై శృంగవతః శ్వేతస్యాప్యుత్తరేణ చ ॥ ౬౫॥
 వర్షం హైరణ్యతం నామ యత్ర హైరణ్యతీ నదీ ।

మహాబలాః సుతేజస్కా జాయంతే తత్ర మానవాః ॥ ౬౬ ॥

యజ్ఞా వీరా మహాసత్త్వా ధనినః ప్రియదర్శనాః ।
 ఏకాదశసహస్రాణి వర్షాణాం తే మహాజసః ॥ ౬౭ ॥

ఆయుః ప్రమాణం జీవన్తి శతాని దశ పఞ్చ చ ।
 యస్మిన్వర్షే మహావృక్షో లకుచః షడ్రసాశ్రయః ॥ ౬౮ ॥

తస్య పీత్వా ఫలరసం తే జీవన్తి నిరామయాః ।
 శ్రీణి శ్ంక్లవతః శ్ంక్లాణ్యుచ్చితాని మహాన్తి చ ॥ ౬౯ ॥

ఏకం మణిమయం తేషామేకం చైవ హిరణ్మయమ్ ।
 సర్వరత్నమయం చైకం భవనైరుపశోభితమ్ ॥ ౭౦ ॥

ఉత్తరే వై శ్ంక్లవతః సముద్రస్య చ దక్షిణే ।
 కురవస్తత్ర తద్వర్షం పుణ్యం సిద్ధనిషేవితమ్ ॥ ౭౧ ॥

తత్ర వృక్షా మధుఫలా నిత్యపుష్పఫలోపగాః ।
 వస్త్రాణి చ ప్రసూయన్తే ఫలేష్వాభరణాని చ ॥ ౭౨ ॥

సర్వకామప్రదాస్తత్ర కేచిద్వృక్షా మనోరమాః ।
 గన్ధవర్ణరసో పేతం ప్రక్షరన్తి మధుత్తమమ్ ॥ ౭౩ ॥

అపరే క్షీరిణో నామ వృక్షాస్తత్ర మనోరమాః ।
 యే క్షరన్తి సదా క్షీరం షడ్రసం హ్యమృతోపమమ్ ॥ ౭౪ ॥

సర్వా మణిమయీ భూమిః సూక్ష్మకాఞ్చనవాలుకా ।
 సర్వర్తుసుఖసమ్పన్నా నిష్పృజ్కా నీరజా శుభా ॥ ౭౫ ॥

దేవలోకచ్యుతాస్తత్ర జాయన్తే మానవాః శుభాః ।
 శుక్లాభిజనసమ్పన్నాః సర్వే చ స్థిరయౌవనాః ॥ ౭౬ ॥

మిథునాని ప్రసూయన్తే స్త్రియశ్చాప్సరసః సమాః ।
 తేషాం తే క్షీరిణాం క్షీరం పిబన్తి హ్యమృతోపమమ్ ॥ ౭౭ ॥

మిథునం జాయతే సద్యః సమం చైవ వివర్ధతే ।
 సమం శీలం చ రూపం చ ప్రియతా చైవ తత్సమా ॥ ౭౮ ॥

అన్యోన్యమనురక్తాశ్చ చక్రవాకసధర్మిణః ।
 అనామయా హ్యశోకాశ్చ నిత్యం సుఖనిషేవిణః ॥ ౭౯ ॥

త్రయోదశసహస్రాణి శతాని దశ పఞ్చ చ ।
జీవన్తి తే మహావీర్యా న చాన్యస్త్రీనిషేవిణః ॥ ౮౦ ॥

॥ ఇతి బ్రహ్మీణ్డమహాపురాణే జమ్బూద్వీపే నవవర్షవర్ణనమ్ ॥

॥ బ్రహ్మీణ్డమహాపురాణమ్ । వాయుప్రోక్తం పూర్వభాగః । అనుషఙ్గపాదః - ౨।
అధ్యాయః ౧౫ - పృథివ్యాయామవిస్తరః ॥

Notes:

.. brahmANDamahApurANam . vAyuproktaM pUrvabhAgaH . anuSha NgapAdaH - 2.
adhyAyaH 15 - pRRithivyAyAmavistaraH ..

Brahmaṇḍa Mahā-Purāṇa బ్రహ్మీణ్డ మహాపురాణ ; in this chapter has the description about the spread of the nine Varṣa వర్ష (parts of Land separated by Mountain Ranges, akin to subcontinents) viz; Ilāvṛtavarṣa ఇళావృతవర్ష, Rāmyakavarṣa రమ్యకవర్ష / Rāmaṇakavarṣa రమణకవర్ష, Hairaṇyavatvarṣa హైరణ్యవత్వర్ష / Hiraṇmayavarṣa హిరణ్మయవర్ష, Kuruvarṣa కురువర్ష, Harivarṣa హరివర్ష, Kimpuruṣavarṣa కింపురుషవర్ష, Bhadrāśvarṣa భద్రాశ్వవర్ష, Ketumālā కేతుమాలా, and Bhāratavarṣa భారతవర్ష (Haimavatavarṣa హైమవతవర్ష / Himavatavarṣa హిమవతవర్ష) - that together constitute Jambūdvīpa జమ్బూద్వీప - one of the seven dvīpa సప్తద్వీప (akin to continents). The main Mountain Ranges demarcating these lands are known as the Varṣa-Parvata వర్షపర్వత; and these include - Nīla నీల, Śveta శ్వేత, Śṛṅgavān శృంగవాన్, Niṣadha నిషధ, Hemakūṭa హేమకూట, and Himavān హిమవాన్ (Himālaya హిమాలయ). Mount Meru మేరుపర్వత is central to all of the above lands and mountain ranges; and, is surrounded by four main deśa దేశః Bhadrāśva భద్రాశ్వ towards East, Bhārata భారత in the South, Ketumālā కేతుమాలా in the West, Kuru కురు in North.

Encoded and proofread by Ruma Dewan

Jambudvīpe Navavarshavarnanam in Brahmandapurana

pdf was typeset on November 15, 2023

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

